

Oikeusturvan murtumispiste: Yrittäjäperheen taistelu järjestelmällistä korruptiota vastaan

JOHDANTO

Kun oikeusvaltio pettää kansalaisensa

Suomalaisen yhteiskunnan peruskivi on horjumaton luottamus oikeusvaltioon, ajatukseen siitä, että laki on sama kaikille ja että viranomaiskoneisto suojelee yksilöä mielivallalta. Yksilön oikeusturva ja viranhaltijoiden ehdoton puolueettomuus eivät ole vain juridisia ihanteita, vaan demokratian elinehtoja. Kun nämä pilarit murenevat, oikeusjärjestelmä lakkaa palvelemasta totuutta ja muuttuu instrumentiksi, joka suojelee instituutioita ja *vahvempia* osapuolia heikomprien kustannuksella.

Rintamäkien perheen ja Johan Oy:n tapaus on raju ja täysin dokumentoitu esimerkki tästä murtumispisteestä. Se paljastaa perustuslaillisten oikeuksien ja karun todellisuuden välisen syvän kuilun. Tapauksessa *vahvemman suojele* on ohittanut lain tarkoituksen: sen sijaan, että järjestelmä suojelisi rikoksen uhria, se on rakentanut suojamuureja sellaisten toimijoiden ympärille, joilla on resursseja ja verkostoja muokata todellisuutta. Tämä systemaattinen oikeusturvan rapautuminen alkaa Johan Oy:n menestysvuosista, jotka loivat pohjan vuosikymmenten mittaiselle tragedialle.

JOHAN OY 1978-2018

Menestystarinasta järjestelmän maalitauluksi

Johan Oy oli esimerkillinen suomalainen perheyritys, jonka Sakari Rintamäki perusti vuonna 1978. Neljän vuosikymmenen aikana yritys kasvoi paikallisesta toimijasta kansainvälisesti merkittäväksi puusepänteollisuuden innovaattoriksi. Sen merkitystä suomalaiselle yhteiskunnalle ei voida vähätellä: yritys työllisti yli 40 vuoden aikana noin 1000 henkilötyövuotta ja toimitti yli 35 miljoonaa tuotetta yli 30 maahan.

Yrityksen toiminta oli vakiintunutta, rehellistä ja laajasti tunnustettua, mistä osoituksena olivat lukuisat palkinnot:

- Valtakunnallinen Forma-lahja -kunniakirja
- Valtakunnallinen vuoden liikelahja
- Kauppa- ja teollisuusministeriön Avain -teko palkinto
- Osuuspankkiliiton ja ministeri Eino Uusitalon stipendi
- Kultainen ja timanttinen yrittäjäristi

Rintamäen perhe eli vahvassa uskossa suomalaiseen rehellisyyteen ja instituutioiden luotettavuuteen. Tämä luottamus loi kuitenkin traagisen pohjan tulevalle pettymykselle, kun vuoden 2003 liikenneonnettomuus – perheyrityksen pojan työtapaturma – käynnisti ketjureaktion. Se paljasti, kuinka hauras yksilön suoja on, kun vastassa on vakuutusyhtiön ja pankin muodostama symbioosi.

2013–2017

Vakuutusjärjestelmän petos ja asiakirjaväärennökset

Rintamäen pojan työtaturmavakuutukseen liittyvä prosessi paljasti vakuutusjärjestelmän rakenteelliset valuviat raaimmalla mahdollisella tavalla. Vaikka vakuutusoikeus oli tehnyt päätöksiä kuntoutuksesta, vakuutusyhtiö (OP Pohjola) kieltäytyi toimeenpanosta ja väitti kyynärsauvojen varassa liikkuvaa henkilöä työkykyiseksi.

Vakavin oikeusturvan loukkaus tapahtui kuitenkin järjestelmän sisällä. Lokitiedot osoittivat, että **vakuutusyhtiön korvauspäällikkö murtautui vakuutuslääkärin tunnuksilla järjestelmään** ja peukaloi lääkärinlausuntoa. Alkuperäinen, työkyvyttömyyden toteava lausunto poistettiin ja korvattiin uudella, *työkykyiseksi* -väittävällä dokumentilla.

Kyseessä ei ole vain hallinnollinen virhe, vaan järjestelmällinen petos. Kun instituutio voi manipuloida lääketieteellisiä todisteita taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi ilman välittömiä seurauksia, oikeusvaltioperiaate lakkaa olemasta. Tämä tapaus osoittaa, että vakuutuslääkärijärjestelmä mahdollistaa todisteiden väärentämisen, mikä tekee yksilön vakuutusturvasta täysin mielivaltaisen.

STRATEGINEN TUHOAMINEN

Factoring-sopimuksen päättäminen ja palokorvaukset

Kun yrittäjäperhe alkoi vaatia oikeutta vakuutusasiassa, pankkisuhde Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin kanssa kriisiytyi nopeasti. Pankki alkoi kuristaa yrityksen rahoitusta strategisesti: Osuuspankki katkaisi vuonna 2015 vuodesta 1985 jatkuneen factoring-sopimuksen, jolloin 225 000 euron rahoituslimiitti katosi.

Samaan aikaan yrityksen tulipalon (vahinko 190 000 euroa) jälkeen vakuutusyhtiö antoi tietoisesti virheellisen tiedon alivakuutuksesta, mikä johti korvausten puolittamiseen. Myöhempi asiantuntija-arvio osoitti väitteen valheelliseksi.

Kohde	Esitetty väite	Todellisuus	Seuraus yrittäjille
Vakuutus korvauksineen	Alivakuutusväite: korvataan vain 50 %	Ylivakuutus: täysi korvausoikeus (vakuutuskonsultin arvio)	Tietoinen valhe: pakotettiin yrittäjät 72 000 € lisälainaan.
Factoring-rahoitus	Factoring-katko: rahoituksen lopettaminen	Perusteeton toimi: pankin virheellinen riskinarvio	Kontrolli: 240 000 € lainat yrittäjien nimiin, henkilökohtaiset pantit vakuudeksi.

Monivuotinen taistelu vakuutusyhtiötä vastaan muodostui laajemmaksi kamppailuksi oikeuksien ja oikeusturvan toteutumisen puolesta. Tämän taistelun laskelmoituna huipentumana toimi rahoituksellinen saarto, jossa yrittäjät ajettiin ottamaan henkilökohtaisia lainoja ja kiinnittämään oma omaisuutensa – omakotitalo ja kesämökki – lainojen panteiksi. Oikeustien sulkeminen ja

taloudellinen halvaannuttaminen OP-ryhmän toimesta huipentuivat lopulta perheyriksen tuhoon ja vuoden 2018 konkurssiin.

2018–2019

Konkurssi ja pesähoitajan rooli omaisuuden realisoinnissa

Konkurssiprosessin alkaessa pesäluettelo osoitti, että **varat ylittivät velat yli 600 000 eurolla**. Pesähoitajan lakisääteinen velvollisuus olisi ollut maksimoida pesän arvo ja valvoa kaikkien osapuolten etua. Todellisuus oli päinvastainen.

Johan Oy:n velka Etelä-Pohjanmaan Osuuspankille oli 242 000 euroa. Tehdaskiinnityksen lisäksi pankilla oli velan vakuutena 42 000 euron lisäpantit Eeva-Liisa ja Sakari Rintamäen kesämökkiin sekä omakotitaloon.

Rintamäet hankkivat 405 000 euron rahoituksen ostaakseen kiinteistön takaisin. Tämä olisi riittänyt kaikkien konkurssipesän velkojen maksuun, säästännyt henkilökohtaiset pantit ja he olisivat saaneet ainakin lainaamansa pääomallainat takaisin. Pankin ohjauksessa oleva pesähoitaja kuitenkin kieltäytyi tarjouksesta ja antoi perättömän tiedon, jonka mukaan kiinteistöarvioijaa (H.J) ei oltu tavoitettu. Todellisuudessa arvioija oli tavoitettavissa ja vahvistanut pesähoitajalle 450 000 euroa (+/- 10 %) arvion olevan relevantti.

Pesähoitajan kieltäytyminen suorasta kaupasta ja myynnin vieminen ulosottoon oli törkeä luottamusaseman väärinkäyttö. Se palveli ainoastaan pankin strategista tavoitetta tuhota yrittäjien taloudellinen vastustuskyky realisoimalla heidän henkilökohtaiset panttinsa.

2020–2021

Ulosottohuutokauppa ja epäonnistunut petossuunnitelma

Tehdaskiinteistön ulosottohuutokauppa 13.3.2020 paljasti järjestelmän todellisen toimintatavan. Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin alkuperäinen 242 000 euron saatava oli korkoina paisunut jo 360 000 euroon. Pankki yritti virittää ansan, jossa yrittäjäperhe olisi saatu sitoutumaan korkeaan huutoon ilman sovittua velan anteeksiantoa. Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin

Ote nauhoitetusta puhelusta 13.3.2020 klo 11.48 (tunteja ennen deadlinea): *Pankki on hyväksynyt sen, että kun kolmesataa tuhatta maksetaan, niin loppu viivästyskorosta annetaan akordina... Minä saman tien nyt ilmoitan... Tällaiseen pankki suostuu.*

Pankki yritti houkutella yrittäjäperheen pojan huutamaan 300 000 euroa, lupaamalla 60 000 euron akordin suullisesti. Heti huutokaupan päätyttyä pankki kuitenkin peräytyi lupauksesta ja kieltäytyi antamasta kirjallista vahvistusta akordista tai panttien vapauttamisesta. Pankin tavoitteena oli periä sekä 300 000 euron kauppahinta, että alkuperäiset viivästyskorot ja pantit. Vain ulosottomiehen ennakoiva neuvo ja vaatimus kirjallisesta sopimuksesta estivät tähän ansaan lankeamisen.

Erikoissyyttäjä hyväksyi tämän *ei rikosta* -päätöksillä. **Väärät todisteet:** Erikoissyyttäjä perusti 16.9.2021 *ei rikosta* -päätöksensä pankin toimittamiin väärin todistuksiin, jossa väitettiin, ettei akordista ollut tehty päätöstä. Hänen toinen päätöksensä 31.1.2024 kumoaa ensimmäisen vuonna 2021 tehdyn päätöksen. 13.3.2020 olikin pidetty rahoitusryhmän kokous, jossa akordin antaminen oli kirjattu virallisesti ja josta oli kokouksen pöytäkirjan ote pankin luottojohtajan allekirjoituksella.

Ote tutkinnan päätöksestä 16.9.2021 asiassa 5710/S/5269/21:

*Edellä on kerrottu, että [luotonvalvoja] 13.3.2020 ilmoittanut Rintamäelle pankin hyväksyvän 300.000 euron kauppahinnan ja akordin. [Luotonvalvoja] on ollut tiedon välittäjä. [Luotonvalvoja] oli saanut tiedon samana aamuna [asiakkuusjohtajalta]. [Asiakkuusjohtajan] viestin **perusteella pankissa ei ole tehty asiassa lopullista päätöstä. [Luottojohtaja] on tämän 18.3.2020 vahvistanut asian Johan Oy:n konkurssipesänhoitajalle todeten, että mikäli pankki saa 300,000 euroa niin pankki ei jatka vieraspantteihin, niin siitä tehdään erillinen päätös, kun pankille on maksettu 300.000 €.** EPOP ei siis ole muuttanut kantaansa asiassa 13–18.3.2020.*

Erikoissyyttäjällä olikin hallussaan virallinen pöytäkirjanote, sen pohjalta hän teki seuraavan *ei rikosta* -päätöksen:

Ote tutkinnan päätöksestä 31.1.2024 asiassa 5710/S/11059/23:

Nyt asiassa annettu selvitys osoittaa, että EPOP:n rahoitusjohto on tehnyt 13.3.2020 päätöksen akordista siten, kuten [luotonvalvoja] on asian Rintamäelle ilmoittanut. Asiassa ei ole syytä epäillä petosta, koska saadun selvityksen perusteella EPOP on tehnyt päätöksen akordista, jos kiinteistöjen myynti 300.000 euron kauppahinnalla toteutuu.

Erikoissyyttäjä oli täysin tietoinen Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin toimittamasta virheellisestä näytöstä sekä pankin toiminnan tosiasiallisesta päämäärästä. Hänellä oli jo tuolloin käytössään myös Intrumin tekemä selvitys, jonka mukaan konkurssipesä ja Rintamäet olivat joutuneet rikoksen uhreiksi. Tästä huolimatta erikoissyyttäjä teki asiassa *ei syytä epäillä rikosta* -ratkaisun. Ratkaisullaan syyttäjä mahdollisti ja tosiasiallisesti kannusti pankkia jatkamaan lainvastaista toimintaansa. Juridisen pääsäännön mukaan suullinen myyntitarjous kiinteistöstä on ostajan hyväksynnän jälkeen sitova ja pätevä sopimus.

Erikoissyyttäjän toiminnan seurauksena Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki pystyi jatkamaan menettelyään seuraavassa ulosottohuutokaupassa 21.9.2021. Alkuperäinen 242 000 euron velka oli tuolloin kasvanut korkoineen jo noin 500 000 euroon. Vain Sakari Rintamäen edellisenä päivänä saamat lainopilliset neuvot pelastivat perheen jäljellä olevan omaisuuden, ja kiinteistö saatiin siirrettyä Rintamäkien hallintaan.

Valtakunnansyyttäjä hyväksyi nämä erikoissyyttäjän päätökset. Tämä toimintatapa osoittaa, että poliisi ja syyttäjälaitos ovat toimineet instituutioiden suojamuureina **sivuuttaen kiistattomasti väärin todisteiden toimittamisen ja prosessioikeudelliset normit.**

2021–2025

Hyvä veli -verkosto ja tutkinnan estäminen

Kun yrittäjät hakivat oikeutta rikosilmoituksilla, he törmäsivät viranomaisten muodostamaan suojakilpeen. Tutkintaprosessi paljasti kollektiivisen halun suojella rahoituslaitosta:

1. **S vs R -luokitus:** Poliisi kirjasi rikosilmoituksen S-tunnuksella (tutkinta/ilmoitus) R-tunnuksen (rikos) sijaan. Tämä oli tietoinen juridinen manööveri, jolla osaksi estettiin varsinaisen esitutkinnan käynnistäminen. Ainuttakaan todistetta ei otettu edes vastaan.
2. **Poliisipäällikön väliintulo:** Rikosilmoitusta ei kirjattu kolmeen viikkoon, koska poliisipäällikkö oli ottanut sen henkilökohtaiseen haltuunsa ennen kirjaamista. Vain vaatimuksesta se kirjattiin.
3. **Todisteiden piilottelu:** Erikoissyyttäjälle toimitettiin viranomaistaholta kriittistä aineistoa ja sähköpostikirjeenvaihtoa epäiltyyn rikokseen liittyen, mutta tiedot pimennettiin. Syyttäjä väitti ensin, ettei viestejä ollut säilytetty ja ettei niillä edes ollut merkitystä tapaukselle.

Vasta kun Rintamäki esitti tietosuojalain (GDPR) mukaisen tarkastuspyynnön, syyttäjä myönsikin viestien olevan tallella USB-tikulla. Tästä huolimatta näitä merkittäviä todisteita ei mainita tai käsitellä millään tavalla hänen ratkaisuisiaan.

ULKOPUOLINEN TUKI JA UUSI ALKU

Menestys vastoin odotuksia

Järjestelmän vihamielisyydestä huolimatta Rintamäet osoittivat poikkeuksellista sitkeyttä. He totesivat, että pankki ja pesänhoitaja saivat hävitettyä miljoonan omaisuuden. Lainan- ja jako-osuuksien saannin sijaan heille tuli puolen miljoonan velat. Ainut selviämiskeino oli tehdä mitä he varmasti osaavat.

He perustivat uuden yrityksen, Johan-Puu Oy:n, ja nousivat koruvalmistuksella takaisin huipulle. Yhteistyö S-ryhmän kanssa teki heistä yhden Suomen suurimmista koruvalmistajista.

Tämä nousu on vaatinut yli-inhimillistä työmoraalia: Sakari Rintamäki on rakentanut tarvittavan määrän koneita itse, koska järjestelmä oli takavarikoinut hänen 2,4 miljoonan euron konekantansa. Vaimo Eeva-Liisa on tehnyt työtä 363 päivää vuodessa.

Kontrasti yrittäjien tuottavuuden ja heitä ympäröivän juridisen verkoston välillä on irvokas. Esimerkkinä tästä on lakiasiaintoimisto, joka toimi *myyränä*. Asianajaja (M.P) laskutti 5 000 euroa vahingonkorvausvaatimuksen tekemisestä, mutta ei koskaan jättänyt sitä. Asianajaja käytti viivästystaktiikkaa lupaamalla vaatimuksen *muutamassa* päivässä, mutta pysyi toimeksiantajan suuntaan passiivisena viikkojen ajan. Saatuaan haltuunsa kaiken mahdollisen tiedon Rintamäkien aikeista hän toimitti lopulta laadultaan täysin mitättömän selvityksen.

Samaan aikaan, kaksi päivää ennen deadlinea, jätti myös rikoskomisario rikosilmoituksen neljä kuukautta kestäneet tutkintansa *ei rikosta* -lopputulokseen. Tutkimuksen hän perusti ainoastaan kysymällä mielipidettä pesänhoitajalta, joka oli rikosilmoituksen kohde. Tämä rikoskomisario oli aikaisemmin työskennellyt palkkaamamme asianajajan alaisuudessa.

Samanlainen kaava toistui myös Finnveran takaaman lainan kohdalla, johon kohdistui Rintamäen 38 000 euron takausvastuu. Rintamäki haki takaukseen akordia osoittaen joutuneensa vastuuseen rikoksen seurauksena. Finnvera antoi asian selvittämisen perintäyhtiönsä (Intrum) tehtäväksi. Perusteellisen tutkinnan jälkeen perintäyhtiö teki Finnveralle virallisen esityksen takausvastuista luopumisesta ja jo maksettujen varojen palauttamisesta, koska takausvastuu oli syntynyt rikoksen seurauksena. Finnvera kuitenkin ohitti tämän selvityksen ja alensi takausta vain osittain taloudellisin perustein. Kun Rintamäki teki rikosilmoituksen Finnveran lakimiehestä ja vaati ennakolta poliisijohdolta ja erikoissyyttäjältä selvityksen tekijän kuulemista, rikoskomisario teki *ei rikosta* -päätöksen kuulematta lainkaan avaintodistajaa. Intrumin tekemä selvitys oli keskeisessä osassa tehdyssä rikosilmoituksessa. Viranomaisen kirjaamasta tutkintailmoituksesta maininta kyseisestä selvityksestä oli kuitenkin jätetty kokonaan pois. Puhelinkeskustelussa Rintamäki vaati rikoskomisariolta selvityksen laatineen Intrumin edustajan kuulemista. Rikoskomisario kieltäytyi ja ilmoitti *päättävänsä itse, ketä asiassa kuullaan* (puhelu on nauhoitettu).

LOPPUPÄÄTELMÄ

Häpeäpilkku suomalaisessa oikeushistoriassa

Rintamäkien 13 vuotta kestänyt taistelu on dokumentoitu kertomus oikeusvaltioperiaatteen rapautumisesta. Se osoittaa, kuinka viranomaisverkostot voivat tuhota rehellisien yrittäjien elämäntyön, väärentää asiakirjoja ja hävittää todisteita ilman pelkoa seuraamuksista.

Keskeiset havainnot vaativat välitöntä tilintekoa:

- Vakuutusyhtiön tietomurto ja asiakirjaväärennös on ohitettu ilman tutkintaa.
- Pankin tietoinen harhaanjohtaminen on leimattu *normaaliksi pankkitoiminnaksi*.
- Poliisi, syyttäjälaitos ja konkurssiviranomaiset ovat muodostaneet *hyvä veli* -kilven, joka estää oikeuden toteutumisen.

Tämä tapaus on varoitus jokaiselle suomalaiselle yrittäjälle. Jos rahoituslaitos ja vakuutusyhtiö päättävät tuhota toimijan, yksilön oikeusturva on vain sanahelinää. Suomi ei voi kutsua itseään oikeusvaltioksi, jos viranomaiset voivat manipuloida tutkintaa ja todisteita instituutioiden eduksi.

Lopullinen kysymys kuuluu: kuka valvoo valvojia, kun poliisi, syyttäjä ja pesänhoitajat muodostavat suojamuurin totuutta vastaan?

Isossakyrössä 18.9.2026

Sakari Rintamäki

Tietosuojasystä asianomaisten henkilönimet on poistettu tästä dokumentista ja heihin viitataan ainoastaan titteleillä tai nimikirjaimilla. Tämä dokumentti on tiivistelmä satojen sivujen laajuisesta todisteaineistosta. Kaikki alkuperäiset todisteet, kuten kirjallinen materiaali sekä nauhoitukset, ovat saatavilla pyynnöstä.